

Současnost a budoucnost trhu SBS

Popsat stávající trh soukromých bezpečnostních služeb (komerční bezpečnosti) je z důvodu nedostatku a neúplnosti dat velmi složité. Pokud bychom chtěli například přesně definovat, kolik subjektů je aktivních na rozdíl od těch, které mají pouze vydané živnostenské oprávnění na některou z činností, je to bez dat od Ministerstva financí ČR de facto nemožné.

Je tedy logické, že připravovaný zákon by mohl pomoci zprůhlednit a lépe definovat trh komerční bezpečnosti.

I přes nedostatek dat má USBS ČR k dispozici několik údajů, které vám zde nabízíme a které Vám pomohou udělat si představu o tomto trhu:

- a) Celková velikost trhu komerční bezpečnosti, s ohledem na růst ekonomiky, představuje odhadem 18 miliard korun ročně.
- b) Celková velikost trhu, tj. je i vlastní ostraha a služby, které si stát zajišťuje vlastními prostředky, se odhaduje na cca. 25 miliard korun.
- c) Podíl jednotlivých segmentů-částí trhu, tedy fyzické ostrahy, bezpečnostních systémů, logistiky, zpracování hotovosti a ostatních služeb, není možné definovat. Co je jisté, je fakt, že segment fyzické ostrahy představuje největší část s největším počtem zaměstnanců, zatímco segment bezpečnostních systémů představují největší přidanou hodnotu.

Na základě dat poskytnutých Českým statistickým úřadem je v ČR vydaných 6706 koncesních listin. Z tohoto množství je pouze 282 koncesí pro detektivní služby. Jaký je podíl právnických osob a osob samostatně výdělečně činných, nelze bohužel přesně určit.

Jediným jednoznačným faktem zůstává, že subjekty komerční bezpečnosti s vydanými koncesními listinami zaměstnávají 46 005 osob. (*Oba údaje platí k 31.12.2015.*)

Dokladem o velké fragmentaci trhu komerční bezpečnosti je skutečnost, že 50 největších společností v oboru zaměstnává cca 18.500 zaměstnanců.

Pokud bychom chtěli stanovit po vzoru jiných oborů tzv. TOP 100, je to de facto nemožné. Jen poměrně malá část subjektů plní svou zákonnou povinnost a zveřejňuje ekonomická data ve Sbírce listin.

Získávání objektivních údajů o našem trhu SBS komplikuje i skutečnost, že řada společností uvádí na svých webových stránkách různé obraty a deklaruje tak svou velikost, nicméně se jedná o celkový obrat za všechny služby, které jako společnost poskytují, což je pro potřeby bezpečnostního průmyslu naprosto nedostatečné. Příkladem toho jsou společnosti, které poskytují například bezpečnostní služby, úklid, a FM

služby a takovýto balíček služeb poskytují pod jednou smlouvou. Je samozřejmé, že definovat, jaká část z jejich obratu jsou bezpečnostní služby tak, aby se v problematice mohl zorientovat odborník i laik, je v podstatě nemožné.

Důsledkem popsané situace je, že řada dat je tak fakticky nedostupných, což znemožňuje spotřebiteli a státní autoritě orientovat se na trhu a identifikovat tak kvalitu, velikost a specializaci jednotlivých poskytovatelů bezpečnostních služeb.

Můžeme proto říci, že účelem zákona o SBS je mimo jiné odstranit tuto nepřehlednost a jasně definovat obor komerční bezpečnosti, subjekty, které na tomto trhu působící a rozsah trhu jako takového.

Druhým důsledkem situace je, že díky této nepřehlednosti se řada subjektů pohybuje na hraně šedé ekonomiky nebo přímo v její oblasti. Tuto skutečnost lze odvodit ze statistika vývoje počtu platných koncesí a počtu zaměstnanců, kterou USBS ČR sleduje od roku 1999. Relevantní data Vám jsou předloženy od roku 2009, kdy oblast komerční bezpečnosti se stala v rámci přidělení CZ NACE kódu, samostatně sledovanou entitou ze strany ČSÚ.

Velkým negativním fenoménem na trhu komerční bezpečnosti v ČR je v podstatě „brutální zneužívání“ dotací na zaměstnávání zdravotně postižených nebo zdravotně znevýhodněných osobⁱⁱ. Rozsah tohoto jevu je takový, jaké v jiných evropských zemích nemá obdoby. Stejný problém mají pouze v Polsku, ale s ním se, jak doufáme, srovnávat nechceme.

V roce 2014 bylo v ČR okolo 10,2% tj. okolo 1 mil. Invalidních osob. Z toho u poskytovatelů služeb komerční bezpečnosti bylo zaměstnáno odhadem okolo 5 – 6 tisíc. (*Vycházíme z odhadu Rady pro zdravotně postižené.*)

Pokud by všichni zaměstnavatelé působící na trhu komerční bezpečnosti dodržovali státem stanovenou povinnost zaměstnat 4 % osob invalidních či zdravotně znevýhodněných tak, jak tomu bylo dříve, než se dotace začaly masivně „zneužívat“, pak by v této oblasti mohlo být zaměstnáno cca 2000 osob. Protože oblast komerční bezpečnosti trpí neustálým nedostatkem kvalitních zaměstnanců, lze říci, že všechny osoby, které jsou zdravotně způsobilé činnost vykonávat, by bylo možné zaměstnat i bez dotace a za plnou zaručenou mzdu, aniž by stát vyplácel nesmyslné miliardy, které slouží pouze k dosahování vyšších zisků pro majitele těchto společností a k celkové deformaci trhu komerční bezpečnosti. Zde je i základ pošramocené reputace tohoto oboru.

Michal Kuník, viceprezident USBS ČR a prezident Security Clubu-sdružení zaměstnavatelů.

ⁱ Tím není myšlena samozřejmě část spadající do náplně Policie ČR, Armády ČR a dalších ozbrojených složek státu.

ⁱⁱ Příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle §78 zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti a